

EINES DE PLANIFICACIÓ I REGULACIÓ PER LA MILLORA DE LA GESTIÓ DE L'AIGUA ALS MUNICIPIS DE LES ILLES BALEARS

Dr. Juan Calvo Cubero. Director de l'Aliança per l'Aigua

Jornada Informativa Clúster d'Indústria Química, 15 de juliol de 2025. FELIB

Aliança per l'Aigua

Treballem per aconseguir una gestió més sostenible de l'aigua a les Illes Balears

QUI SOM

- ▶ Som una ONG independent constituïda per entitats socials, econòmiques i conservacionistes d'Eivissa i Formentera.
- ▶ Creació a l'any 2016 amb motiu de la greu sequera d'Eivissa.

QUE FEIM

- ▶ Acompanyem a administracions i empreses cap a la circularitat de l'aigua implementant eines de **governança de l'aigua i noves tecnologies**.
- ▶ Promovem una nova cultura de l'aigua impulsant projectes d'**educació ambiental i sensibilització**.
- ▶ Desenvolupem projectes de **conservació i restauració de la natura** per aconseguir ecosistemes aquàtics vius.

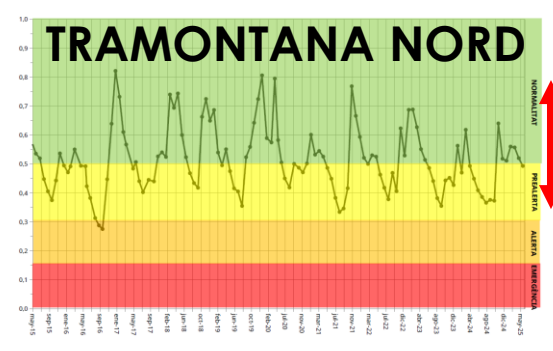
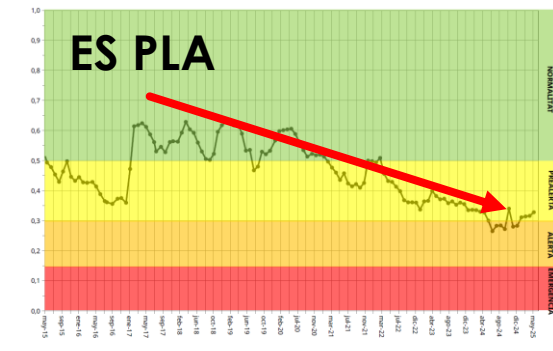
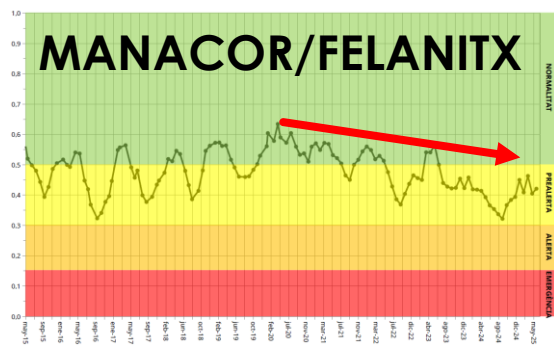
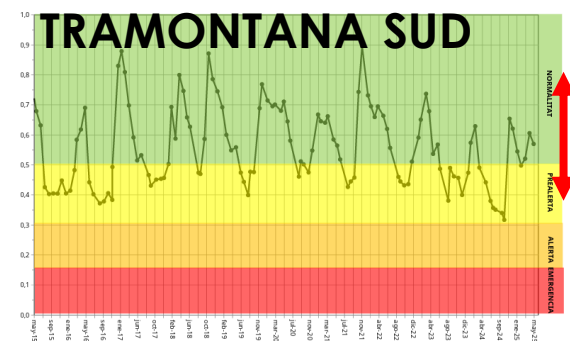
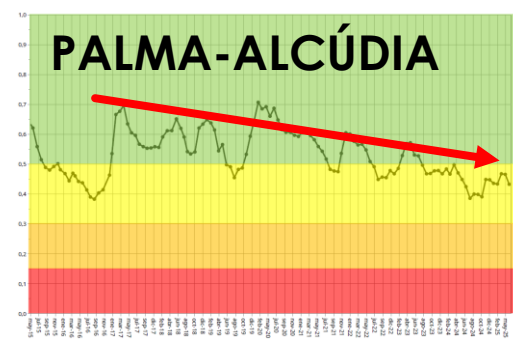
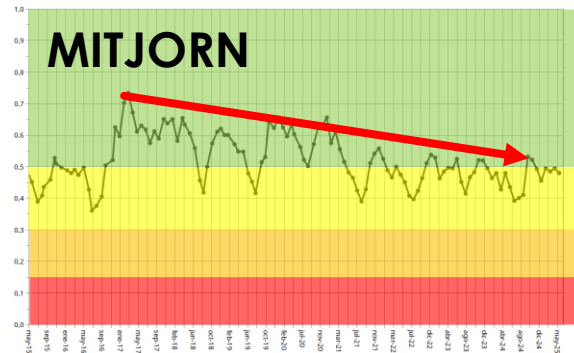
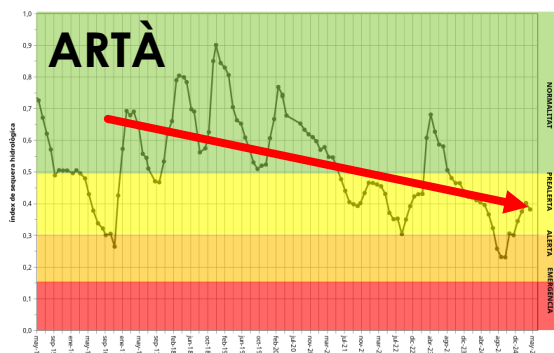
ACCIONS

- ▶ Observatori de l'Aigua.
- ▶ Plans de gestió de l'aigua.
- ▶ Ordenances d'estalvi.
- ▶ Campanyes de conscienciació.
- ▶ Programes d'educació ambiental.
- ▶ Recuperació ambiental.

Situació actual a les Illes Balears

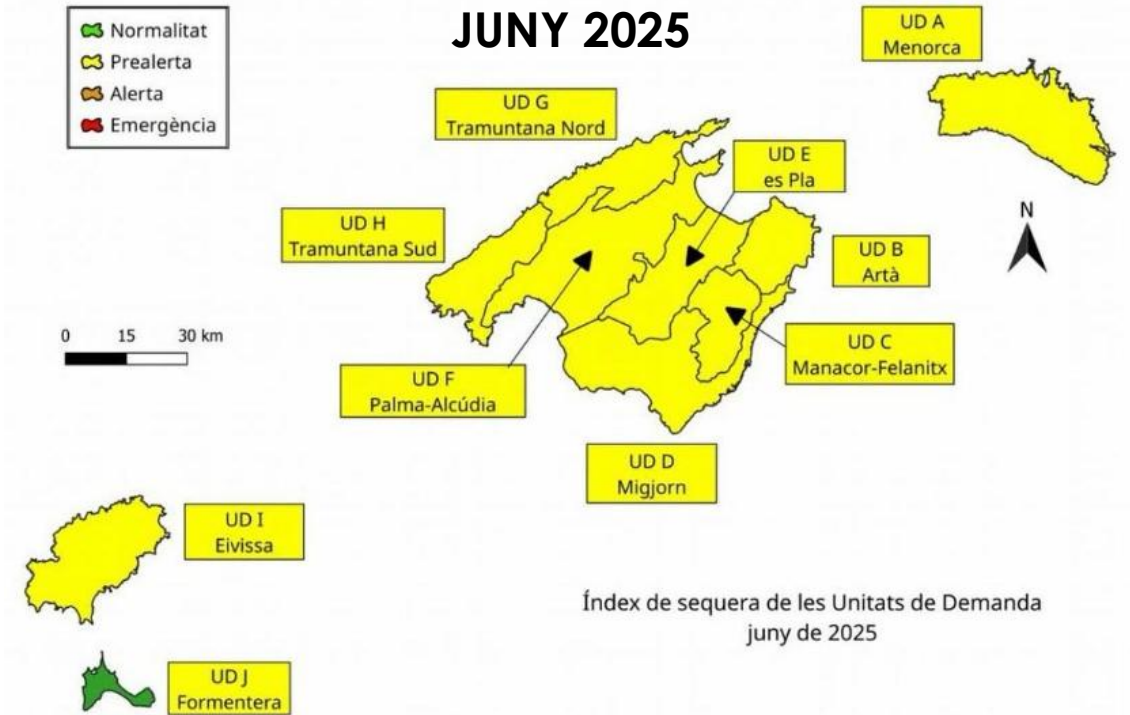
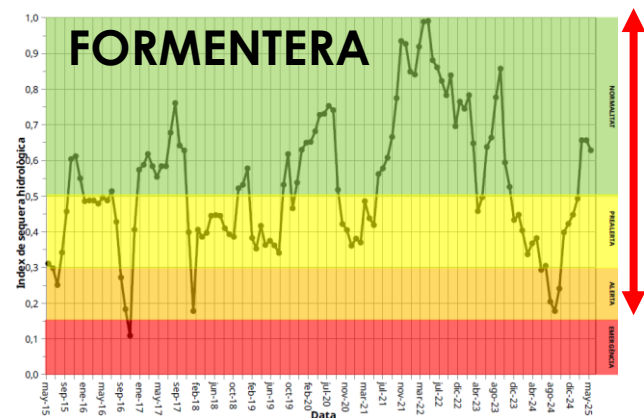
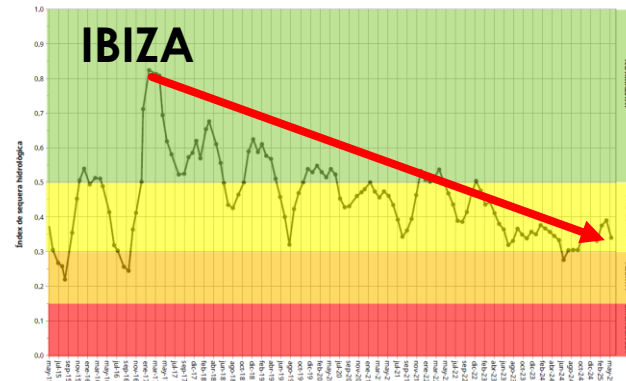
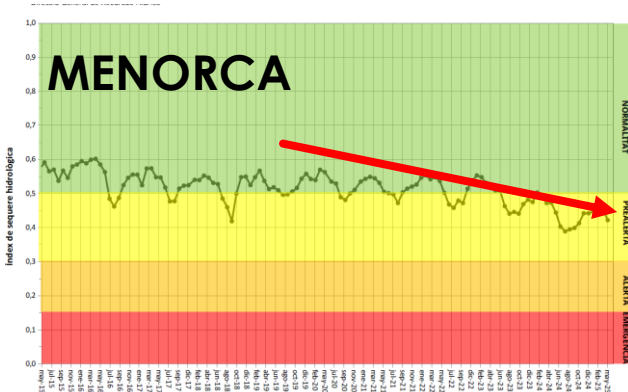
Sobreexplotació + Baixa pluviometria = sequera hidrològica crònica

MALLORCA

Situació actual a les Illes Balears

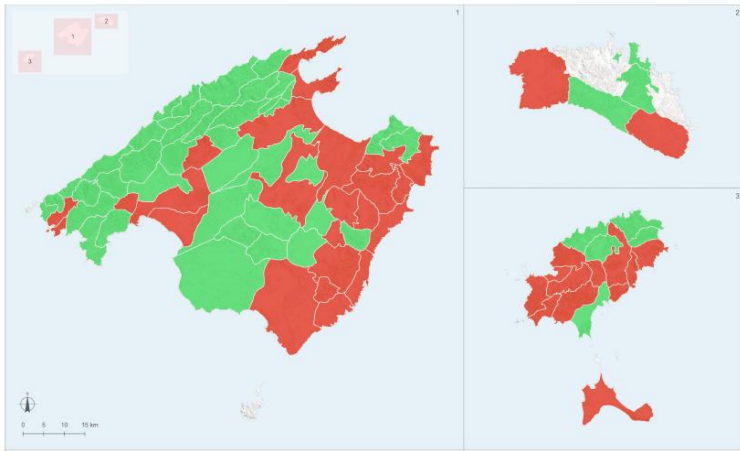
Sobreexplotació + Baixa pluviometria = sequera hidrològica crònica

Situació actual a les Illes Balears

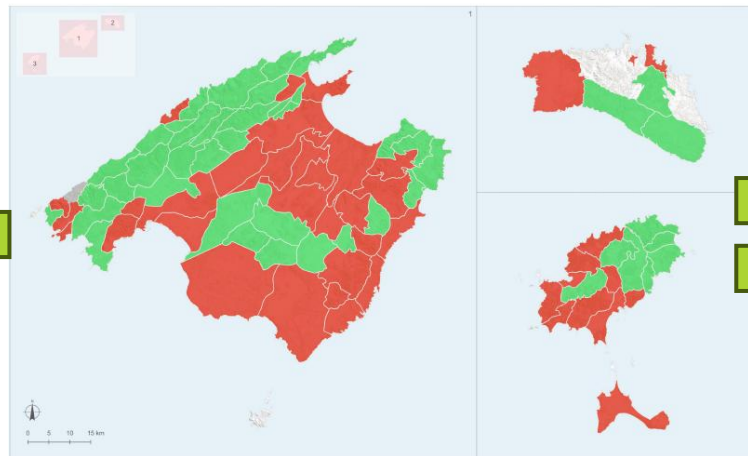
L'estat quantitatiu i qualitat dels aqüífers ha empitjorat al llarg de les últimes dècades

ESTAT QUANTITATIU AqüífERS

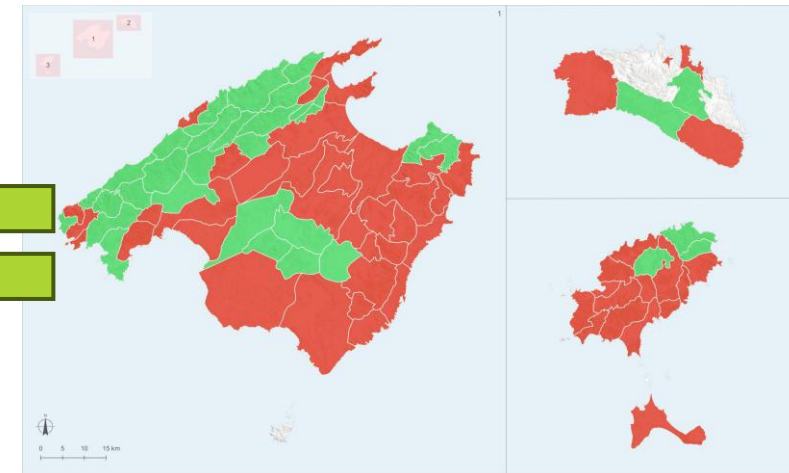
Sobreexplotació

ESTAT QUALITATIU AqüífERS

Contaminació i salinització

ESTAT GLOBAL AqüífERS

60% en mal estat

Documents inicials Pla Hidrològic
Consulta pública fins 3 d'octubre!!

Cap a la Seguretat hídrica

És una qüestió crítica per garantir un dret bàsic per a la ciutadania i un recurs natural bàsic per a la economia

El **APROVECHAMIENTO SUSTENTABLE** de los **ECOSISTEMAS**, para procurar sus **servicios ambientales**.

Aqüífers en bon estat

El **ACCESO** al **AGUA POTABLE** en cantidad adecuada y a un precio justo,

para procurar la **salud** de la gente.

Garantia d'aigua per a la població

Un **ABASTECIMIENTO** adecuado para las **ACTIVIDADES PRODUCTIVAS**

para impulsar el **bienestar** y el **desarrollo socio-económico**.

Garantia d'aigua per a les activitats econòmiques

Mesures d'estalvi i reutilització per reduir riscos hídrics

Una **POBLACIÓN RESILIENTE** a los efectos relacionados

con los **FENÓMENOS HIDROMETEOROLÓGICOS EXTREMOS**,

para asegurar la **protección** eficaz de **vidas** y bienes.

Municipis més preparats a les sequeres

Marc legislatiu

- ▶ Llei 7/1985 Reguladora de bases de règimen local.
 - ▶ Articles 25 i 26: Competència municipal en el subministrament d'aigua potable
- ▶ Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics
 - ▶ *Article 7. Principi d'equivalència. Les taxes tendiran a cobrir el cost del servei o de l'activitat que en constitueixi el fet imposable*
- ▶ Pla de Sequera de les Illes Balears (Decret 54/2017)
 - ▶ Elaboració dels **plans d'emergència**, per part dels ajuntaments que proveeixin a poblacions de més de 20.000 habitants .
- ▶ Pla Hidrolgic de les Illes Balears 2023-2027 (RD 49/2023)
 - ▶ Article 42. Els ajuntaments han de redactar i executar el **Pla de Gestió Sostenible de l'Aigua**
 - ▶ Article 46: Els ajuntaments de Balears hauran d'aprovar una **ordenança d'estalvi** abans de 2027.

Plan de Gestió Sostenible de l'Aigua i Emergència

HEM TREBALLAT A:

Ajuntaments d'Eivissa, Sant Antoni, Sant Josep i Santa Eulària.

CLAUS

- ▶ Anàlisis i diagnòstic de la situació actual: consums per usos, grans consumidors, pèrdues, captacions subterranis i recursos hídrics alternatius.
- ▶ Fulla de ruta de l'ajuntament per garantir la **suficiència hídrica** = Aprovació plans urbanístics.
- ▶ Memòria d'actuacions i pressupost general = base per optar a convocatòries i ajudes.
- ▶ Mesures d'emergència: protocols i mesures per a cada situació de sequera.
- ▶ Redactar es el **punt de partida** però s'ha de aprovar i implementar.

Plan de Gestió Sostenible de l'Aigua i Emergència

CONTINGUTS

- ▶ Un programa d'eficiència de captació en el sistema de proveïment
- ▶ El plantejament de fonts de garantia amb connexions a nous pous de proveïment o xarxes de distribució en alta o compra d'aigua en camions procedent d'aigua subterrània o dessalinitzada.
- ▶ El plantejament de la interconnexió de xarxes de distribució d'àmbit municipal o, si no es possible, la justificació de la impossibilitat.
- ▶ Un programa d'eficiència en la distribució i el consum

A MÉS POT INCLOURE EL PLA D'EMERGÈNCIA

- ▶ L'objectiu fonamental dels plans d'emergència és garantir la disponibilitat de l'aigua necessària per assegurar la salut i el benestar de la població, i minimitzar els efectes negatius, conjunturals o persistents, sobre l'abastament urbà

Ordenança d'estalvi i reutilització

HEM TREBALLAT A:

Ajuntaments d'Eivissa, Sant Antoni, Sant Joan, Santa Eulària i Puigpunyent.

CLAUS

- ▶ Regular l'obligació de mesures de recollida d'aigües pluvials i reaprofitament d'aigües grises a rehabilitacions i noves construccions.
- ▶ Regulació estalvi i reaprofitament de l'aigua de piscines.
- ▶ Regular l'ús d'aigua regenerada de gestió municipal.
- ▶ Regulació control i actuacions dels grans consumidors per l'estalvi i reutilització (10.000 m³/anuals)

Ordenança d'estalvi i reutilització

CONTINGUTS

- ▶ Mesures d'estalvi i reutilització d'aigua a edificis i instal·lacions:
 - ▶ Foment de l'ús de recursos hídrics alternatius al planejament urbanístic.
 - ▶ Dispositius d'eficiència i estalvi d'aigua a edificacions.
 - ▶ Sistemes de captació d'aigües pluvials existents.
 - ▶ Sistemes de captació d'aigües pluvials a noves edificacions i rehabilitacions integrals.
 - ▶ Recuperació i aigües d'aigües grises.
 - ▶ Piscines.
 - ▶ Neteja de vehicles.
- ▶ Mesures d'estalvi i reutilització parcs, jardins i altres espais lliures:
 - ▶ Estalvi d'aigua a zones enjardinades.
 - ▶ Aprofitament d'aigües pluvials a parcs, jardins i altres espais lliures.
 - ▶ Utilització de recursos hídrics alternatius per al reg de parcs i jardins.

Ordenança d'estalvi i reutilització

CONTINGUTS

- ▶ Mesures d'estalvi d'aigua i reutilització per als grans consumidors
 - ▶ Grans consumidors
 - ▶ Pla de Gestió Sostenible de l'Aigua dels grans consumidors
 - ▶ Auditories
 - ▶ Comptadors independents
- ▶ Mesures per a l'adaptació a les diverses situacions de sequera
 - ▶ Situació de prealerta, alerta o d'emergència per sequera.
 - ▶ Actuacions en estat de prealerta per sequera.
 - ▶ Actuacions en estat d'alerta per sequera.
 - ▶ Actuacions en estat d'emergència per sequera

Ordenança fiscal de l'aigua

HEM TREBALLAT A:

Ajuntament de Puigpunyent, estudi de tarifes de municipis de les Balears

CLAUS

- ▶ Necessitat d'una comptabilitat de l'aigua municipal.
- ▶ Les tarifes de l'aigua són molt baixes i no permeten la recuperació de costos i la sostenibilitat econòmica del serveis municipals d'aigua.
- ▶ Començar amb un canvi tarifari per recuperar al manco els costos de manteniment.
- ▶ Treballar les propostes mitjançant informació i participació ciutadana.
- ▶ Garantir el dret a l'accés d'aigua potable de qualitat i a la vegada penalitzar grans consumidors.
- ▶ El ciutadà si té un bon servei i qualitat de l'aigua no es queixa de les pujades.

Ordenança fiscal de l'aigua

PUIGPUNYENT

ACTUAL

a) Habitatges de cap o d'una persona.

- Fins a 4 m³: a 0,34€/ m³
- Excés de 4 m³ fins a 11 m³: a 0,72€/ m³
- Excés d'11 m³ fins a 14 m³: a 2,16€/ m³
- Excés de 14 m³: a 5,77€/ m³

b) Habitatges de dues persones:

- Fins a 8 m³: a 0,34€/ m³
- Excés de 8 m³ fins a 15 m³: a 0,72€/ m³
- Excés de 15 m³ fins a 18 m³: a 2,16€/ m³
- Excés de 18 m³: a 5,77€/ m³

Tarifes de servei per comptador i mes:

A) Quota de servei:

- 1,22 € per comptador i mes

B) Quota de manteniment:

- 1,22€ per comptador i mes

PROPOSTA

)Habitatges de cap o d'una persona.

- Fins a 4 m³: a 0,77€/ m³
- Excés de 4 m³ fins a 8 m³: a 1,62€/ m³
- Excés de 8 m³: a 4,86€/ m³

)Habitatges de dues persones:

- Fins a 8 m³: a 0,77€/ m³
- Excés de 8 m³ fins a 16 m³: a 1.62€/ m³

Tarifes de servei per comptador i mes:

a. Quota de servei:

2,75 € per comptador i mes

b. Quota de manteniment:

2,75€ per comptador i mes

Ordenança fiscal de l'aigua

EXEMPLES D'ALTRES MUNICIPIS

Valldemossa 2007		Santa Maria 2012		Soller 2013		Muro 2013		Sant Joan de Labritja 2024	
Tarifacio m3	€/m3	Tarifacio m3	€/m3	Tarifacio m3	€/m3	Tarifacio m3	€/m3	Tarifacio m3	€/m3
< 60 m3	0,62	< 15 m3	0,39	< 16	0,57	< 60	1,0424	< 30	2,5709
60 -120	0,86	16 -36	0,96	16 -32	0,83	61 - 240	2,7103	31 - 60	3,1417
120- 300	1,84	37 - 50	1,63	32 -64	1,24	> 241	4,8992	> 60	3,6185
> 300	2,76	> 50	2,91	> 64	1,8				
		> 50 act eco	1,44						

Conclusions

- ▶ La gestió de l'aigua comença amb la comptabilitat dels consums i els costos.
- ▶ Els plans son necessaris però ha de tenir un recolzament polític i un personal assignat suficient per a la tramitació i implementació.
- ▶ Les ordenances d'estalvi i reutilització aconseguixen municipis més eficients i amb una circularitat de l'aigua però es clau consens amb el sector de la construcció i coordinació amb departaments d'urbanisme i obres.
- ▶ Identificar els grans consumidors i treballar amb ells redueix gran part del consum municipal.
- ▶ Actualitzar tarifes de l'aigua és una eina determinant per reduir consums i a la vegada garantir la sostenibilitat econòmica del servei.
- ▶ Totes les eines de planificació i regulació han de ser acompanyades de processos d'informació i participació ciutadana.

MOLTES GRÀCIES

Cada gota compta!

- ▶ juan@alianzaagua.org
- ▶ <https://alianzaagua.org/>

